

Bergen-op-Zoom I.79.

1. az dē kipkəʃ (*jonge kuikentjes*) - of : kipə(n) - ð ru.əfo.gəl zi.n zē.n zə baŋ
2. mē vrint - of : kaməra.t - iz dē blumə g.a.ŋ g.i.tə
3. te.gəsworəχ spiməzə'niml.ər dan mē məʃinəs - of : spiməz əŋkəlt mē məʃinəs
4. spitən iz ən lastəχ - of : zwa.r wærək
5. up da sΧip kre.gəzə bəʃχmæld bru:t
6. dē tē-mərman æd ən spli-ntər in zēn viŋər
7. dē sΧipər læktə zən lipən af
8. in da fəbrik is nēks tē zi.n
9. kum əzi.r mē kɪ-nt
10. ba.ɪ.s Χεʃ ũ.nz əs fi:r pət-ʃəz bi:r | əŋ krœ.χ bi.r - ə stəpkə (*1/2 kruik*) bi:r
11. brəŋ mən əs twiə kilo kærse
12. zæbə mæter v.e.ivə dri litərs - of : flæsə wə.in œ.tΧədrũ.ŋkə
13. ε dræ.igdə mē mēdənə knəpəl
14. kəp sēŋ kni gəzin
15. vastələ.vət wə ni fəl mir g.əvi:rt
16. ksem blē.i dak ni mē sali me.g.əgā.n zen
17. 'ket - of : kəpət ni Χədə.n u.ər
18. wijædət Χədə.n - di dər a.ŋkumt - dən di:ə
19. ən spiməkup - ən spinəwəp - nə ra.g.əʃbul
20. pət - əm puts(kə) (*meisjesmuts*) - baŋ - bənə.wt - wə.j - tsΧə.r (*lage weide, langs het water*) - dyvəltʃəzbru:tət - ən a.Χ - of : ən æΧ - pœ.ɪ.t - kə'pæl - ən ɔ.l (*nachtvlinder*)
21. di kærəl di makten i.əʃ dē bu.l an tʃæΧ.tə - of : di zətən i.əʃ dē bu.l əp stæltə
22. iksalu kra.ləkəs - of : pæ:rltʃəs (*effen witte*) Χe.və
23. əŋəlānt lət fəl ə.u.wə ʃΧe.pən əʃbre.kə
24. əjə fā.nzələ.vən iz əm be.t Χat
25. gəf mən əs twi.ə gru:tə stri.ənɪ
26. da stambelt sta.tə.r niml.ər
27. di man æd ən le.vəntʃən az əm prɪns
28. lysifē.r iz in dən e.məl ni Χəble.və
29. dē sΧə.lkindərs ən mətə mɪ.əstər na dē ze. g.əwəst
30. ikan tuΧ ni kumən i.ərəkla.r zen - of : bən
31. dē br.əstə driŋkə gær.rə spu.ləŋ | lē.ɪŋkukə - lē.ɪnza.t |
32. ε kani Χā wərəkə - əjə pē.n i zə ke.l
33. stək(t) iz ən ste.l in di.ə(m) be.zəm
34. nɪ.jə - mətə ke.gɪs wərtər 'niml.ə g.əspəlt
35. hɛ:ɪ(dɛ.r) - kəb u al twi ki.ər g.əro.upə
36. di pē.r əz ni rē.ɪp - dər zit næg ən wite pit in
37. zə zenatlā.nt
38. zætəm iəst səŋ g.əəlt ələpən upma.kə
39. ε zalt no.ɪt wət sty:rə
40. zɪz dən ələft fan dər mē.ləkwe.t
41. dē man mu fu sēm vrə.u zərg.ə
42. in dē ze.kā.nt swæmən is Χəvɑ.rlək | in tsΧəlt |
43. əjə - fy(1) pra.ts umdati stærək is
44. wēi mətə dən i.ənən ələft əmə - əŋ gali dən ā.ndərn ələft
45. ələp iz um da bæt up tē liΧ.tə
46. unzə mē-tsələ.ər esv væt əs mudər
47. zə wædə dər um wiet wə.tstə kan sprɪŋə
48. dē bu.ɪ.mkwɪ.əkər zal dəm bu.ɪ.m mæŋtə
49. dud i.əst ət ra.m əs tu | ra.m = *glas met raam* - blindis = *blinden* |
50. ʃbəŋtə lɑ.jə - tlœ.jt fu.ɪ di.əstə mɪs - du.əΧmɪs - tluf
51. bædəspræ.i - e.ndəkro.s - kɪkərdriɪ - vərspræ.i.jə - œ.tspræ.jə - œʃbræ.i.jə - kla.ma.kə
52. di vrə.uw ætər a.r la.tə knɪpə
53. zē va.dər ætəm zes ja.r na tsΧə.lɑ.tə ga.n
54. kəbət əm əfΧərə.jə - um zə la.t lanstwa.tər tē lu.əpə
55. va.lə vɛ.ərzə zidi.r ni fəl
56. ε.ərdə putə zeni fə wɪ.ər.t.
57. dē sΧi.tər sta.d in dən ε:ərt
58. mē.ərt izət nəΧ tē kə.ɪt um tē ka.tsəbələ (*kinderspel*)
59. di kær.ərs Χe.f Χu.j liΧ.t ə.j
60. ε trək an tʃe.ərt sənə stɛ:ərt
61. tuŋ kwa.mə ʃali ələ ja.rə na dē kærəmas
62. dē pɑ.tər zə.ɪ dad ũ.nslivənɪrkə vɔlməkt is
63. gə zaΧ mē wəl - ma gə spro.k ni te.g.ə mē
64. dē zwa.ləwə | zwələmə (*arch.*) | zələ gə.u trəΧkumə
65. g.ə.də vanda.Χe.ŋ ka.r.t spələ - of : ni ka.r.t.ə
66. lastə zali u.əΧΧra.Χ - of : uk Χε.r.rə kɪ.əs
67. zən mo.tər is kəput - ε kani fərcə.t - ε zit fast (*wagen in modder*)
68. tɪz ən wærəmən dəΧəwəst - ən tɪz nə zu.lən - of : nə lækərən a.vət
69. da manəkə - of : juŋəske - lupt əp səm blu.tə vutə
70. di kan is Χəbarstə | əm barst - of : sΧə:ər |
71. ik wə.u datə brivəbestælər (ən)əm briv bruΧt
72. kə pē.in ə mən ar.t.
73. ika mæ Χɪn dwarzdræ.ivərs umg.ən
74. næ.ɪ tsΧufteit spanəmə tʃe.ərt in dē niwə kar
75. kəb əl dən i.ələ mərəgə dē ku.ərs
76. dē zō. van dē ko.nəŋ iz - of : ε.r.d (*arch.*) u.ə.k sɔlda.t Χəwɪst
77. wətə gə grənəm bo.g.əmə.kər wu.ənə
78. di ro.zən ebe lanjə du.r.ərəs - of : ste.kəls
79. kΧəlu.r.əvər gɪn ste.k fan
80. tkənəkə waz əl du.r.ət i.ər tΧədu.əpt wɪ.r
81. əjə lu.r.əpəndə u.r.ərən ən 'supu.r.əgə
82. dər dəΧtərkə - is mēd əŋ kərəfkə na ʃbəs Χəga.n um brə.mbe.ʃjəs tē pləkə
83. dər iz ən spart œti li.ər - of : fan di li.ər af
84. ε zətə zə(ŋ) ke.l ə.pə
85. tfulək suΧt nɪks ā.ndərs dən g.əəlt ən rē.ɪkdum - of : əŋ gu.t
86. dər mũ.nt iz dru.əΧ fan dən dərst
87. di wəΧ lo.p mēd əm bəΧt - daz ən umwəΧ
88. ikuΧ fu.(r) dē klē.inən ən trəməltʃə
89. dəm buk is Χəstərəvə van əŋ karst in tē sli:kə
90. zən litjə was kərt əŋ gut
91. in dʃΧə.r.dyw izət lækər - of : in dē lumərt (*zeldzaam*)
92. nə sΧətər mu.Χut kənə mɪkə
93. zuk əz na mənən ut
94. kwe.t ni wa.rəkəm zukə mət - of : məΧə.r.n zukə
95. (ə)nə kulə kældər is Χut fu.ɪ bɪ:r
96. ik must usəblutɪŋkə - um a.n tē stərəkə
97. ik mət i.əstfu.ər in dē stal brɛ-ŋə

98. məm bru.r was muj
 99. də mæləkbu.r makt ən gru.rətə rŭ.ndə
 100. di 'kɛ.rəmælək ɪz dən æn zy:r - sty:rtəm dər me.r. tərΔX
 101. wə - of : mə zə.wə di pat m ən y:r vul kanə go.r.jə
 102. ɛ sta.d əp sɛm pantfəs - of : ɛ zətə pantfəs əp də i. - sɛky:r 1. *persoon*, 2. *werk*.
 103. ɛjɪz altət prunt (*precies*) əp tɛ:it
 104. m ita.lji zɛin vy.rspy.gændə bærəgə
 105. dərəfdə g.ɛ.i dɛ.r əp tə də.uwə
 106. ɪm bu.r.m ɛbɔz ən stak fan də brΔXəvə.rə
 107. gə mud ũns fə.lə ɪs kumə kə.rə - of : gə mu.t ɪs nar ũns fə.lə kumə kɛ.ikɪ
 108. ɛ:ɪjs mɛ.d əŋ gəvaldə - of : gujə bə.rs fan lə.və g.əkumə
 109. di dər ɪs fam bykənɔ.ut Xəməkt
 110. əŋ gətɔr.də vrɔ.r. mə kynə nɑ.jə
 111. ɪk ɛb i.r gras Xəza.ɪt mar twas kwa.j zə.r.t
 112. dəm brɔ.wər zɛ. dat - of : dadət nɔX tə dy:r ɪz um tə bə.wə
 113. bakə - ɪk bak - gɛ bakt - ɛ bakt - bakti - wɛ bakə - ɪk baktə - gɛ baktə - ɛi baktə - wɛ. baktə - wɛjɛ.bə gəbakə
 114. bi.jə - ɪk bi. - gɛ bi.t - ɛ bit - wɛ bi.jə - bi.jə wɛ.i - ɪk bu.jj - ɪk ɛp Xəbu:ji - bu:ji zali uk
 115. tɪz ə klɛ.ɪntfə ma tɪz ə fɛ.ɪntfə - of : klɛ.i ma dapər
 116. gə kɔnd ɪr ɛ.jɔrs krɛ.gən əp də mart
 117. ɛjə Xəzi.t - of : Xəzɛ.ɪt dat i a.mə dɛjɔk zal
 118. də mɛ.ɪt se.j dati gələ.ɪk at
 119. də(r) wa.rə vɛ.ɪf prɛ.ɪzə
 120. undər din ɛ.ɪk læg.ən vəl ɛ.kəls
 121. twa.tər zal g.əŋ ko.kə - tsta.d al zɪ ləŋk tə zɪ.jə
 122. tɔ.r.ɪjs nɔXru.n - tɪs paz afXəmə.ɪt
 123. məjənɛ.r.zə mə.kəzə mə nən du.r.rə - of : du:r (*jongeren*) vɑ: ɛ.i
 124. də bʊmkə zal dɛ(r) mu.jləkanə gru.jə
 125. də pəstɔr.ər ɛ Xujə wɛ.ɪn
 126. ũnz ə.uw Δ.z ɪz afXəbrŭ.ɪnt
 127. də mælək spat tən ɔ.jər van də kuj
 128. də kɔstər lɛ.t fu.r də kærək - | krɛ.s - krɛ.zən |
 129. də 'bɑris fan də krɔ.wa.gə bɛ.ɪ.gə van də vrɔXt
 130. də twe. dɛ.ɪtsɔrs kwamə na bɛ.ɪ.tə
 131. zəbən əm bŭnt əm blə.uw gɛslɑ.gə
 132. də sɔuz ɪs wɑ flə.w
 133. də snɪw lɛ.ɪdɪk
 134. tɪz ən rəw gələ.jə dak u gəzɪn ɛ.rj
 135. ni.wpu.r.ərt wər nə.w ən ɪ.lə niwə stat
 136. du.n - ɪk dunət - gɛ dudət - ɛi dudət - wɛi dunət - gɛ dudət - zə dunət - ɪk dɛ.ɪjət - gɛi dɛ.ɪjət - ɛi dɛ.ɪjət - wɛi dɛ.jənət - gɔli dɛ.jət - sɔli dɛ.jənət - dɛ.jɪk da - dɛ.ti.jət mə.r - dɛ.jəzɔlijət mə.r
 137. du.r.ɔpə - du.r.ɔpklɪ.ət - ən du.r.pfŭnt
 138. darsə - ɛi darst - ɛi darstə - ɛjə Xədarsə
 139. bɪndə - ɪk bɪn - gɛi bɪnt - ɛi bɪnt - wɛ. bɪnə - gɔli bɪnt - sɔli bɪnə - bɪnti - bŭnti - (ɪ)k ɛp Xəbŭ.ndə
 140. *Locale landmɪten* : əŋ gəm.ət - ən ruj = 16 vut = 1/300 *gemet* - 1 *ha.* = 2 1/2 *gemet* - bɛrəXsə mə.t
 141. *Waternamen* : də zɔ.m - də spɔ.rslo.t - də bɛrəXsə lɔ.r.p (*sloot*)

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is bærəgən

De inwoners heeten bærəgənɛ.ərs

Hun bijnaam is krabə ; de plaats heet tkrabəgat

Aantal inwoners op 31-12-30 : 21.652.

Voornaamste gezindten : Ned. Herv. : 2.332 ; Geref. kerken : 747 ; R. K. : 17.889 ; geen kerkel. gez. : 290.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn tfr:r'kant-j.ɪ (de winkelbuurt) - də vɛ.fdə wɛ.k (de vijfde wijk, wijk E = de achterbuurt) een bewoner daarvan heet een vɛ.fdəwɛ.kər - tfort, de inwoners ervan heeten də fortifika.nə - də jɔrda.n

Er bestaan geen locale verschillen.

De bevolking leeft van land- en tuinbouw, handel en industrie (ijzergieterijen, ijzer-, spiritus-, biscuitfabrieken).

Een aantal van elders ingekomen intellectueelen (ambtenaren en militairen) spreken beschaafd Nederlandsch ; de inheemsche bevolking spreekt alleen dialect.

Zegslieden. 1. Hooff, P. van ; 61 j. ; hier geboren ; schilder ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. van hier ; spreekt steeds zijn dialect.

2. Hooff, Armandine van ; 45 j. ; hier geboren ; zonder beroep ; heeft steeds hier verbleven ; zuster van 1, spreekt steeds haar dialect.

3. Hooff, Maria van ; 51 j. ; hier geboren ; onderwijzeres ; heeft steeds hier verbleven behalve 7 j. in Woerden doorgebracht ; spreekt buiten de school haar dialect.

4. Hooff, Hendrika van ; 47 j. ; hier geboren ; onderwijzeres ; heeft van haar 19^e tot haar 43^e jaar in Gent (Vlaanderen) verbleven ; spreekt haar dialect.